ПРАВИЛА,

која се у напредак од дана, кад буду обнародована, при закључењу супружества и совершенију Тајне Брака набљудавати имају.

Супружество је сам Бог на тај конац установио, да би умножавајући се род человјечески Њега, Создатеља свога, прослављао, и да би супружници једно другом взаимну помоћ указивали. Одтуд се види и свјатост супружества и неразлучност супружника; по тому и церков Христова Брак т. ј. супружество, за Тајну Новог Завјета почитује, налажући супружницима, да су они дужни једно к другом имати љубов, хранити вјерност, и указивати сваку помоћ, не само у срећи но и несрећи, не само у младости и добром здрављу, но и у слабости и болести, ма она како тјаготна и дуговремена била. Соответствена су овој Свјатости Тајне Брака законоположенија вселенски и помјестни Собора, и правила свјати отаца која служе ко сохраненију свјатости њене у свој православној церкви. Но будући је код нас брак више пута, и то у многом призрјенију правилама церковним противно закључаван био: то сад Консисторија к препјатствованију у будуће беззаконе бракова издаје слѣдујућа на установленијама церковним основана, од Његове Свјетлости, Милостивјејшег Господара и Кнеза нашег одобрена правила, која ће премногo принети ко разумном закључењу супружества, а по тому ко сохраненију свјатости Тајне Брака.

Правила та јесу слѣдујућа:

1.) Ни један момак, и ни једна девојка не могу се вјенчати, он пре навршени 17; а она пре навршени 14 година; јер како свјатост тако и цјел оне тајне изискује зрелији возраст. Зато ће сваког свјашченика дужност бити при оваковим лицима предварително испитати и дознати, имају ли прописане године? па почем се о том тврдо увјери, онда ће поступити, као што је ниже назначено.

2.) Ни један свјашченик не смје вјенчати престарјеле, болне или с ума сишавше, било мушког, било женског пола; јербо је престарјели за брак неприличан, а болни и с ума сишавши сасвим неспособан.

3.) У случају, кад би се лица, између који је превелика разлика у годинама, узети хотјела, или над би жених тек пуни 17 година био, а хотјео узети невјесту годинама од њега знаменитије старију, дужан је надлежни свјашченик такове од намјеренија одвраћати; ако у том не успје, да ји не дерне вјенчати, но да ји свом Протојереју јави, а овај Архијереју достави и рјешеније очекује.

4.) Вјенчање неможе бити и не смје без испита и оглашенија. Испит чиниће свјашченик онај у чијој је парохији невјеста, и то у кући невјесте, или гдје би згодније видило се, ма у дому свјашченика, који да том приликом желећим узети се на кратко протолкује, шта је тајна брака, и какве дужности супрузи имају; па онда да ји пита, имају ли взајамну вољу у онакову свезу ступити? Тако ће се будући супрузи и поучити, и видити, и по тому разумно согласије к сожитију предварително дати моћи. — По испиту ако су и жених и невјеста у једног и истог свјашченика парохији најпре треба да такови свјашченик обичним начином од свог протојереја извјестије и печат изиште, и тек по полученију тога, да приступи ко оглашенију.

Ако ли супрузи буду из две парохије, онда свашченик невјесте, који је испит чинио, да јави пароху жениховом, како

је испит учинио, и од своје стране пренјатствије к бракосочетанију не нашао, а овај ће, ако и сам пренјатствија не пронађе, дати жениху извјестије на свог протојереја, ради полученија обичног печата; кад жених печат получи, показаће га свом пароху; а овај ће за таково получено дозволеније неотложно јавити пароху невјесте, да он у својој цркви ко оглашенију испрошени приступи, као што ће и сам ово чинити у својој цркви. Овдје се разумјева онај случај, гдје желећи узети се, буду из две парохије, које особитим црквама принадлеже. Таковим начином биће обоје подобателно оглашени.

Свако оглашеније да буде јавно у цркви у три пут, сирјеч у три једно за другим сљедујућа недељна ил заповедна празнична дана, да би се и тиме још више предупредило свако безаконо бракосочетаније, а имено због сродства непозвољено; па тек по таковом трократном оглашенију може одма, ако ће бити и у сами дан, кад је трећи пут оглашеније било, вјенчане сљедовати.

Од овог оглашенија јединствено ће Архијереј у својој Епархији моћи дати разрјешеније у потребним случајима.

5.) Венчање да се свагда у цркви совершава, и то из јутра до око пол дана, а не у вече или ноћу. И по тому да не дерзне ни један Свјашченик у невреме и по домовима вјенчавати, развје ако би за особити случај имао упутствованије од свог Ахијереја, да вјенчање буде у дому. — Гдје у парохији, не би било церкве, а била би капела, ондје се дозволава и у капели вјенчање совершити, особито ако је досад обичај био, у њој вјенчавати се, и церква би подаље одстојала.

6.) Ако би које лице од имајући бракосочетати се и при самому вјенчању на вопрос: има ли произволеније благо итд. одговорило, да то нема, или би плачем или другим којим знаком своје отвратченије од тог показало, да Свјашченик одма престане од вјенчања, и да точно испита, да не буде које лице нагоњено, у ком случају, да разсовјетује брак; јер на-

гоњен брак није благословен, и има печално сљедствије — рђав живот.

7.) Ако би се обоје, и жених и невјеста, или само једно ма које од њи, без воље своји родитела узети хотјели, да ји нико вјенчати не смје, јер такови је брак не прошчен; но да у том случају надлежни Свјашченик с надлежним кметом постара се, родитеље склонити на то, да взајмној жељи младенаца своје соизволеније не одреку; ако преднаведени у том не успједу, да објаве ствар надлежном Протојерију, и Исправничеству, која надлежатељства, ако дозваду, да родители из интереса новчана или друга каква неправична узрока своје соизволеније одричу, да ји совјетом принуде, да своје согласије и одобреније даду; ако ли би родители важне и разумне узроке имали, због који бракосочетанију пренјатствују, да се ови уважити имају. — Већма замршени овакови случаји да се и самом Архијереју не пропусте доставити. — По Свашченик и кмет да добро мотре на сваку кућу, у којој има дјевица за удају, да њени старији не злоупотребљавају право своје над њом, нехотећи ју удавати, из узрока што желе, да им у кући ради, и у оваковом случају да пренјатствују свако могуће злоупотребленије старији кућевни.

8.) За лица мужког пола, кому је 50, као и женском, кому је 40 година навршило се, макар у који брак ступала, потребно је расужденија и одобреније Архијерејско. Четврти пак брак вообшче, као и сваки са страним лицама сирјеч из други предјела у Србију дошавшим, да и опет никако не бива без расмотренија и одобренија Архијерејског.

Исчисљена овде правила наблудаваћете и ви као парох у својој парохији, и настојаваћете, да ји и Свјашченство вашега Протопресвитерата точнијше наблудава. За то ће сваки парох дужан бити, цјели овај циркулар имати за себе преписан, да би се у сваком брачном случају њиме полловати могао, а ваша ће дужност бити бодро мотрити, и да свјашченици

преписани овај циркулар при себи хране, и да правила у њему предписана најсовестније и најточније испуњавају.

Из Консисторије Митрополије Књажества Сербског.

№ 155.
26. Марта 1837.
У Београду.

(М. П.) **Петар Јовановић**, с. р.
АРХИЈЕПИСКОП БЕОГРАДСКИ, МИТРОП. СЕРБСКИ.

СЕКРЕТАР
Владислав Стојадиновић, с. р.

Ова правила о тајни брака потврђују се од слова до слова без сваког примјечанија.

(М. П.) МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ
КЊАЗ СЕРБСКИ.

№ 1118
4 Априлија 1837.
У Пожаревцу.

По заповјести Кнеж.
Јаков Живановић, с. р.
ДИРЕКТ. КАНЦ. КЊАЖ.

УКАЗ

Нашему управителному совјету.

Примјечавајући, да се дјела долженствена умножавају и умножена задржавају, тим што је негдашњим уредбама мало времена за званични рад опредјелено, из жеље, предупредити задржавање послова, *уничтожавамо* досадашње сушчествујуће *уредбе о времену и сатима* опредјелујућима долазак на дјело и одлазак са дјела и рјешавамо, да се како у Совјету, тако и у исправничествама сваки пут и љети и зими како сване на дјело иде, гдје да се ради до времена ручка. На ручак опредјелава се један саат, после ручка на одмор један саат, а по одмору одма да се иде на дјело, при којему да се пребуде до мрака.

У недељне дне, и на Господске и Богородичне празнике да се никаква дјела ни у Совјету ни у исправничествама непредузимају, по дни ови да се христијански празнују.

У чрезвичајним случаима пак, дужност је сваке власти Наше сваки дан и у свако доба дјела званична одправљати.

Овим начином радећи неће се послови задержавати но одправљаће се свагда благовремено.

Препоручујемо Совјету, да се овог Указа и сам држи и њега исправничествама циркулира с препоруком да се њега точнијше придржавају.